

عنوان مقاله:

فرهنگ و تمدن اسلامی در مغرب (دوره ادربیسی و جایگاه تمدنی ادربسیان)

محل انتشار:

ماهنامه دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی، دوره 1، شماره 7 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 8

نویسنده:

محمد رضا شهیدی پاک - استادیار دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز، دانشکده ادبیات و علوم انسانی

خلاصه مقاله:

پس از شکست علویان در مدینه در 169 هجری، ادربسی اول با حضور در پیشگاه امام رضا (ع) (203-148) که او را تاج آل محمد (ص) نامید، مدینه را ترک کرد با شمشیری که از امام رضا ع هدیه گرفت و به مغرب برد و این شمشیر رضوی همچنان میراث رضوی آل ادربسی در مغرب است، بالاخره او پس از سفری پر مخاطره مانند سایر مهاجران آل ابی طالب در گوشه ای از جهان اسلام در 172 هجری در مغرب، مستقر شد اما فرق مهاجرت ادربسی با سایر آن ها این بود که ادربسی منشا دولت و تمدن شد و تمدنی که بوسیله دولت او شکل گرفت، به برکت امام رضا ع به مغرب چهره اسلامی و عربی داد و مهم ترین مرحله اساسی توسعه انسانی و آبادانی و رونق و شهر سازی در تاریخ عمران مغرب است. بقایای ادربسیان تا کنون به جاست و دولت مراکش مستقر در مغرب، که هنوز منشا خدمات تمدنی و حامی فرهنگ اسلامی است (دول شرفای فلالی و سعدی، به مدخل سعدیان از مولف در دانشنامه جهان اسلام جلد 23 رجوع شود) خود را از نسل ادربسی و امام حسن ع می دانند. آن چه در کتاب تاریخ تحلیلی مغرب 1389 در مورد ادربسیان آمده است فرا تر از اشارات است و چهل صفحه بدون مقدمه پردازی زاید، به اصل مطلب یعنی، دولت ادربسیان، پرداخته است و به طور مبسوط عناصر و ارکان توسعه تمدنی و فرهنگی مغرب در عهد ادربسیان بیان شده است و به فرهنگ و تمدن اسلامی در مغرب دوره ادربسی و جایگاه تمدنی ادربسیان پرداخته شده است، زیرا ماهیت دولت ادربسی، دولت فرهنگی و تمدنی است و شکوفایی تمدن اسلامی در عهد ادربسیان در شکل های مختلف تمدنی ظاهر شد که کاهش چشمگیر بدویت با شهرسازی و تاسیس چندین شهر در مغرب و توسعه آموزش با تاسیس چند مرکز آموزشی، گسترش تجارت و صنعت و کشاورزی و دامداری و گسترش زبان عربی و شریعت و فرهنگ اسلامی و پیشرفت نظامی، توسعه تشکیلات اداری و توسعه مذهب تشیع و رها سازی اسلام از بدعت خوارج و سرنگونی دول خوارج در مغرب اقصی و قطع مطامع سیاسی اجتماعی و مذهبی و نظامی خلافت عباسی از مغرب، مهم ترین موارد قابل ذکر آن ها است، تاسیس دولت ادربسی نماد اصالت تمدن اسلامی در غرب جهان اسلام است و کارکرد تشیع در تمدن سازی و پیشرفت فرهنگ اسلامی در مهم ترین نقطه استراتژیک جهان در کنار تنگه جبل الطارق را نشان داده است و تثبیت و آرامش در منطقه وسیعی از مغرب مرهون وجود ادربسی و دولت او در مغرب اقصی است. مسکوکات ادربسی برای نخستین بار در تاریخ، پیام عقیدتی تشیع را در دورترین نقطه غرب اسلامی در مرز با اروپا به نمایش گذاشتند. ساختن شهری به نام علی و ضرب سکه با نقش علی و رموز شیعه از جمله واژه وصی، نماد هویت واقعی دولت ادربسی است. سکه ادربسی با نام علی از تصاویر روی جلد کتاب تاریخ تحلیلی مغرب است. جایگاه تمدنی دولت ادربسیان این است که فقط با مهاجرت و استقرار ادربسی بود که تغییرات جمعیتی و تحرکات گسترده سیاسی - اجتماعی در مغرب صورت گرفت. این تغییرات از مغرب اقصی با تاسیس چند شهر آغاز شد و در مغرب اوسط و ادنی و حتی آندلس هم تاثیر خود را نشان داد زیرا نوادگان ادربسی که به آندلس مهاجرت کردند یک قرن پس از سقوط ادربسیان دولت اموی ...

کلمات کلیدی:

امام رضا (ع)، ادربسی، مغرب، تمدن و فرهنگ، تاج آل محمد، جامع قرویین، سکه علی (ع)

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/948327>

